

6

Världskrigets politiska problem

- a digital facsimile edition from *Project Runeberg*
<http://runeberg.org/varldskrig/0016.html>

tycken för diplomatisk anständighets och god samlefnads skull, den betjänar sig också af andra medel än den sanna vederhäftigheten; det kan hända att freden spelar rent af med falska kort, framställer staterna i ett bedrägligt sken af storhet, likt osunda affärer som uppehållas med konstlade medel. Kriget avslöjar sådant sken. Det är en generalrevision, där statens samtliga krafter ställas under besiktning och alla svaga punkter uppdagas. Det låter oss se staterna sådana de verkligen äro, på godt och ondt, starkt och svagt, med deras verkliga känslor, intressen och mål. Den, som hatar sken och älskar verklighet, får alltså i kriget bättre tillfälle att studera staterna än i freden. För statsvetenskapsmannen kan kriget rent af ha karaktären af en facitbok, där hans iakttagelser på staterna i fredsläget vinna bekräftelse eller ej. Han måste därför ägna dem något af samma särskilda intresse som astronomen har för solförmörkelsen: den bekräftar hans beräkningar, på samma gång den låter företeelser komma till synes på firmamentet, hvilka dagens klara sol fördöljer.

När jag här talar om statsvetenskapen, är det gifvetvis icke i den inskränkta betydelsen af statsförfattningskunskap, hvilken betydelse så länge behärskat vår akademiska organisation. Med denna åskådning hade jag min definitiva vetenskapliga uppgörelse i de